

Erfarenhetsutbyte under nationella leaderträffen i Borgholm 2018

Pass om normer och fördomar kring stad och land

Samtalsledare: Elinor Forsberg, Lokalt ledd utveckling Halland.

Frågeställning: Vilka fördomar finns om landsbygden? Vilken bild visas upp?

- Vackra bilder på solnedgångar, sjöar och öppna landskap är det vanligaste bilden av landsbygden. Vart finns människorna? Händer det verkligen ingenting på landsbygden?

Behövs det en nationell kampanj/metod för att spegla rätt bild av landet? Kan Leader och Landsbygdsnätverket gå i bräsch för detta?

Frågeställning: Hur förändrar vi ungas attityd mot landsbygden?

- Arbetet ska kanske inte riktas till unga utan snarare arbeta med att förändra vuxnas sätt att kommunicera och uttrycka sig kring ämnet tillsammans med unga. Föräldrar, lärare, fritidspedagoger, tränare etc som alla spelar en stor roll i barn och ungas utveckling behöver tänka på hur man uttrycker sig som till exempel: Här blir du inget om du stannar kvar! Varför flyttade du tillbaka till landet?

Pass om innovationer

Samtalsledare: Sara Spaak, Jordbruksverket

Tips från diskussionen:

- Skapa forum där projektägare/projektledare kan mötas och byta erfarenheter och idéer. Det kan t ex vara att projektledare från olika projekt arbetar på samma plats/kontor, eller att LAG anordnar möten där projektägare får diskutera fritt.
- Ta in aktörer utifrån, till exempel inspiratörer, experter eller forskare för att undvika att fortsätta i gamla hjulspår.
- Ta lärdom av EIP inför nästa programperiod.

Pass om en tydlig leadermetod i projekten

Samtalsledare: Jan Holgersson, Leader Mellansjölundet

Tips från diskussionen:

- Det är inte alltid utvecklingsidéer tas fram i enlighet med leadermetoden. Det handlar då om att intiera samverkan och ev justering av projektiden och på så sätt bygga upp leadermetoden

- Det kan vara svårt att kombinera idésprutornas krav på snabb handling med leadermetodens krav på stark lokal förankring och målstyrning av projekt. Det gäller att hitta ett sätt att få olika förhållningssätt till utveckling att fungera tillsammans.
- Man får räkna med att det tar en del tid att förankra projektidéer. Det är bra att vara överens om mål, aktiviteter och arbetsfördelning mm innan man startar projektet, för då blir genomförandet lättare. Projekt som startas för snabbt riskerar ge en massa jobb både för projektägaren och LAG/Jordbruksverket bl a med ändringar i projekt.
- Ambitionsnivån mellan olika leaderområden rörande användandet av leadermetod skiljer sig avsevärt mellan olika områden. Ytterligheterna är att någon tycker det räcker om ansökan beskriver hur ett samarbete kan se ut, medan andra ytterligheten vill ha skriftliga överenskommelser mellan olika parter i ansökan.
- Förekomsten av företagsstöd kan "störa" leadermetoden, eftersom att vissa sökande ser företagsstöden som en väg att "slippa" leadermetoden.

Pass om inspiration i arbetet

Samtalsledare Sylvia Larsson, Nordvästra Skåne med Öresund

Tips från diskussionen:

- Fira måluppfyllelse.
- Beröm varandra.
- Bryta mönster och strukturer.
- Förtroendearbetstid.
- Redskap för att hitta nya tankar.
- Nätverksfrukost.
- Föreläsningar.
- Titta bredare.
- Träffa projekten.
- Sociala medier, omvärldsbevakning.
- Dela idéer med andra och sno idéer.
- Skypekaffe.
- Tejpa upp andras idéer och resultat på väggen.
- Stötta varandra och göra sociala aktiviteter tillsammans.
- Samlokalisering.
- Påminna varandra om att ha trivsamt på jobbet.
- När man får inspiration på leaderträffarna eller annan stans, plocka 2-3 grejer och förverkliga direkt. Böja smått, tänk stort.
- Möta människor och samtala.
- Välj kreativa miljöer och kontor med personal från andra verksamheter som arbetar med annat.
- Handläggare även ansvarar för en del för projekten, till exempel transnationella bitar, för att få inspiration.
- Leaderbussen-konceptet.
- Balans mellan administration och träffar med människor. (Önsketänkande)

Pass om LAG-ägda projekt

Samtalsledare: Ewa Ryhr Andersson, Växtlust Värmland

Tips från diskussionen:

- Ett sätt att stärka varumärket Leader.
- Ett sätt att nå ut snabbare till fler men med begränsade medel/idé vid till exempel paraplyprojekt.
- LAG-ägt projekt är ett sätt att få fart på delar i strategin där man har identifierat svagt intresse från andra att äga projekt.
- Ett sätt att få fler personal att arbeta tillsammans på kontoret.
- Starta LAG-ägda projekt för att ta ett helhetsgrepp som gynnar alla kommuner samtidigt i leaderområdet.

Pass om hur kommunicera Leader?

Samtalsledare Julia Falkman, Leadersydöstra Skåne och Johanna Grundström, Skånes Ess

Min huvudsakliga roll i min egen förening är att dagligen kommunicera Leader på olika sätt. Inte alltid lätt, vare sig med genomslag eller att skapa förståelse för detta ganska komplexa ämne. Därför var jag nyfiken på att höra hur andra leaderorganisationer gör och om det finns något vi tillsammans kan göra för att bli ännu bättre.

Min fantastiska skånska kommunikationskollega, Julia, och jag började spåna på vilka ord och begrepp vi egentligen använder oss av när vi kommunicerar Leader.

Den 25 april 2018 mellan 11.10-12.30 hade vi ett kreativt erfarenhetsutbyte på temat där vi ställde några frågor. Suuuperfäktande utfall. Nedan en kort sammanfattning.

Nu ska vi fundera på hur vi tar detta vidare. Och snälla, fortsatt diskutera med oss i facebookgruppen LEADER kommunikatörer!

Johanna Grundström, kommunikatör Skånes Ess, johanna@skanesess.se, 0727-22 99 50 Julia Falkman, kommunikatör LEADER Sydöstra Skåne, julia.falkman@leadersydostraskane.se, 0722-44 11 51

Hur berättar ni om leadermetoden?

- Informationsträffar, ex bibliotek
- När vi träffar idébärare
- Inte alls
- Inte till att börja med.
- Reflektioner:
- Namnet/begreppet är inte lätt
- Ett begrepp etablerat starkt i vissa miljöer, men okänt i andra.
- Är Leader ens viktigt att kommunicera? Stödet heter ju lokalt ledd utveckling. Varför blanda in Leader?
- Vad är det som är unikt med oss? Med leadermetoden.

Vad svarar du på frågan *Vad jobbar du med?*

- Projektstöd till lokal utveckling
- EU-projekt på lokal nivå
- Lokal utveckling med projektstöd
- Jag försöker få in EU på något sätt.
- Finansiering av lokala utvecklingsprojekt
- EU-medel för att utveckla landsbygden
- Jag jobbar med landsbygdsutveckling. Leader, på engelska.
- Sitter i LAG: viktigt att få fram varför Leader är bra: trepartnerskapet och samverkan.
- Jag jobbar med landsbygdsutveckling. (Vilket är fel... för det är ju andra som ska göra det. Vi står för möjligheterna)
- EU-finansierad lokal utveckling (det skapar trovärdighet)

Reflektioner:

- Vilka ord ska jag välja? Projekt, EU, Leader, utveckling....

Vad är leadermetoden för dig?

- Nyttänk/innovativt, trepartnerskap, underifrånperspektiv
- Katalysator, gnistan som får det att hända, EU-medel, möjligheter, partnerskap, lokalt fattade beslut
- Trepartnerskap, samverkan, landsbygdsutveckling, kreativitet
- ”Med leadermetoden kan man göra nästa vad som helst”
- Samverkan
- Gräsrötterna.

Tips och råd! Funderingar...

- Koppla till ett projekt som någon hört talas om!
- Utgå från att ingen vet!
- Leader är svårt att ta till sig. Lid! Eller ledarskap? Det är lite knepigt så det är lätt att hoppa över att förklara. Kanske bli bättre på att förklara?
- Finansiering ger en möjlighet. En positiv bild!
- En väldigt komplex metod. Man orkar inte alltid ha koll på allt (sagt av LAG-ledamot)
- Gräsrötterna är att göra leadermetoden relevant.
- Vilka idéer eller föreställningar förstärker vi genom kommunikation?
- Lyhörddhet i vem man talar med. Anpassa budskapet!
- Man måste inte berätta allting.
- Börja bakifrån. Hur kommunicerar ungdomsprojekten? Skala av!

- Om du skriver, skriv till någon. Gärna någon som har lite svårt att förstå. Jag brukar skriva till min mormor.
- Ta det i dialog! Du måste inte berätta precis allt på samma gång. Det kan komma efterhand och som svar på frågor.
- Lokalt kan betyda tillgänglighet. Ex. processtödet från kontoret.
- Vad är lokalt? Är vårt område tillräckligt lokalt?
- Samordna kommunikation! Det råder ju ingen konkurrenssituation. Kommunikationskit?

Hur gör andra?

- Sydost Leader. Delar ut ett startpaket
- Bohuskust: trycker hårt på projektorganisationens betydelse. Projektledare, administratör
- Sydöstra Skåne: i urvalskriterierna om genomförandekapacitet
- Längs Göta Älv: trycker på utvecklingsnav (istället för enbart efterfråga partnerskap)
- Utbildning efter LAG:s prioritering. Möjlighet att kommunicera Leader.
- Mälardalen: tematräff för anställda+ LAG och diskutera vad vi gör, ex hisspitch. Rätt personer i LAG är viktigt
- Sydöstra Skåne: Lokalt fattade beslut omsatt till praktik även i ungdomsprojekten genom U-lag
- Skånes Ess: De flesta svar om stödet och metoden ska finnas på webben. Rekvisitionsutbildning för prioriterade projekt (som är välkomna att gå flera gånger).

Pass om Turism

Samtalsledare Kalle Hedin, Neder Dalälven

Konstaterades inledningsvis att turism skapas av företag. Men också att den ideella sektorn på främst landsbygden har en viktig roll i bl.a att skapas reseanledningar och kvalitéer i besöksmålen. Inom turismens olika segment är det främst logi i olika former som skapar intäkter och därmed arbetstillfällen.

Gruppen övergick därefter att diskutera de mest aktuella friluftsförmer inom turismen på landsbygden, såsom mountainbike, vandring, ridverksamhet i naturen och fisketurism.

Framför allt uppehöll vi oss kring mountainbike och ridverksamhet i naturen som ger stora möjligheter för utveckling av turismen på landsbygden. Men där också motsättningar i en bygd utgör ett stort hinder. Motsättningarna handlar om att både mountainbike och ridverksamhet ofta ger upphov till skador på de leder som nyttjas och att markägare inte accepterar detta. Gruppen diskuterade hur man ska kunna undvika dessa konflikter. En vanlig orsak till konflikterna är att leder pekas ut utan att i förväg erforderlig förankring skett hos berörda markägare.

En kort sammanfattning av de närvarandes uppfattning är att det är av avgörande vikt att man har avtal med de berörda markägarna innan leder pekas ut. Ett sätt därvid är att ge berörda markägare någon form av ”credit”, nytta, förtjänst, goodwill av att man tillåter verksamheten på sin mark.

